

Kort verslag van de CESSDA-Meeting op het Steinmetzarchief:

31 mei en 1 juni 1976

door C.P. Middendorp

In een zeven-tal Europese landen zijn thans 'nationale data-archieven' operationeel, nl.:

België	: Belgian Archive for the Social Sciences (BASS); Katholieke Universiteit, Leuven
Denemarken	: Danish Data Archive (DDA), Kopenhagen
Duitsland	: Zentralarchiv für empirische Sozialforschung (ZA), Keulen
Groot-Brittannië	: Social Science Research Council (SSRC) Survey Archive, University of Essex, Colchester
Italië	: Archivio Dati e Programmi per le Scienze Sociali (ADPSS), Milaan
Nederland	: Steinmetzarchief, Amsterdam
Noorwegen	: Norwegian Social Science Data Archive (NSD), Bergen

De meeste van deze archieven zijn pas in het begin van de jaren '70 tot enige ontwikkeling gekomen, maar uiteraard niet op dezelfde wijze: elk archief is uniek qua organisatie, dienstverlening, technische verwerking van de data, acquisitiebeleid, financiering etc.

Er is tot nu toe weinig onderlinge samenwerking noch veel uitwisseling van gegevens. De archieven bezitten in het algemeen weinig informatie over elkaars werkwijze. Het leek daarom - en om enkele andere redenen - hoog tijd een bijeenkomst te beleggen van de directeuren en managers van de Europese archieven om een aantal beleidspunten te bespreken.

Deze punten waren:

- (1) data-uitwisseling en uitwisseling van informatie;
- (2) samenwerking bij het creëren van data-files van cross-nationale studies;
- (3) data-uitwisseling tussen "Europa" en "Amerika" (c.q. het Inter-University Consortium for Political and Social Research, University of Michigan, Ann Arbor);
- (4) de relatie tussen de Europese archieven en de International Association for Social Science Information Services and Technology (IASSIST)
- (5) De relatie tussen IASSIST en het Standing Committee on Social Science Council (ISSC)

De bijeenkomst werd bijgewoond door Philippe Laurent (BASS), Per Nielsen en Ole Engberg (DDA), Erwin Scheuch en Ekkehard Mochmann (ZA); Ivor Crewe en Eric Tanenbaum (SSRC Survey Archive); Guido Martinotti en Stephano Draghi (ADPSS); Cees Middendorp en Pim Hazawindus (Steinmetz) en Björn Henrichsen (NSD).

Ten aanzien van agendapunt 1 werd besloten dat de informatie-uitwisseling tussen de archieven over dienstverlening en beschikbare data zal worden verbeterd op twee manieren:

- (1) via korte beschrijvingen van de buitenlandse archieven in de catalogus van elk archief; (2) via een "Europese Catalogus" waarin de belangrijkste, via Europese archieven verkrijgbare data-sets worden vermeld.

Data-uitwisseling zal alleen plaats vinden op gebruikers-verzoek en wel tegen kostprijs: de archieven functioneren als 'kanaal' daarvoor. Een duplikaat van de uitgewisselde data blijft in het ontvangende archief, maar voor elke 2e, 3e etc. aanvraag zal opnieuw toestemming gevraagd dienen te worden aan het archief waar de data oorspronkelijk waren ondergebracht. (Dit geldt niet voor cross-nationale studies, waarvan een exemplaar in elk archief zal worden opgeslagen.)

Agendapunt 2:

De samenwerking tussen archieven moet worden uitgebreid, maar niet te veel archieven moeten worden betrokken bij één project.

Samenwerking dient te geschieden binnen een kader waarbinnen de samenwerking wordt gerapporteerd en gelegitimeerd. Daartoe werd het Committee of European Social Science Data Archives (CESSDA) opgericht. Informatie over activiteiten van CESSDA zal worden verspreid via de nieuwsbrieven van de archieven en via bestaande tijdschriften.

Agendapunt 3:

In zes van de zeven landen waaruit de deelnemers afkomstig waren bestaat een 'nationaal lidmaatschap' van ICPSR waarmee jaarlijks een bedrag van in totaal \$ 26.000 is gemoeid. Het nationaal lidmaatschap geeft onder meer recht op gebruik van ICPSR-data, vaak in gecleande vorm. Ook Europese data worden door ICPSR in de U.S. ter beschikking van onderzoekers gesteld - via lidmaatschappen van universiteiten - maar er is nog geen (financiële) regeling getroffen voor deze uitwisseling. Er bestond grote overeenstemming over de wenselijkheid een dergelijke regeling tot stand te brengen. CESSDA kan nu een gesprekspartner zijn voor ICPSR. Onderhandelingen zouden voorjaar 1977 kunnen plaats hebben.

Agendapunt 4

Als een internationale 'wereld-wijde' organisatie bleek IASSIST niet werkbaar, gezien zijn structuur van actieve 'action groups'. Daarom werd in de U.S. al in een vroeg stadium tot een 'de facto' regionalisatie overgegaan. In West-Europa was deze regionalisatie nog niet op gang gekomen.

Hoewel IASSIST een organisatie is met individuele leden leek het toch in West Europa verstandig hieraan een institutionele basis te verschaffen ter ondersteuning van de activiteiten van in het bijzonder de zgn. 'action group coordinators'. De zeven Europese data-archieven leken de beste institutionele

'onderbouwing' van IASSIST te vormen, zowel wat betreft de verantwoordelijkheid voor een actiongroup als functionerend als lokaal secretariaat (naast het Europese secretariaat, dat in handen is van Per Nielsen van het DDA).

Aldus werd CESSDA de basis voor IASSIST-West Europa, en wel volgens de structuur van action-group coordinatoren verbonden aan een data-archief, waarbij het archief tevens als nationaal of regionaal secretariaat fungeert. Dit maakt tevens een afzonderlijke IASSIST-nieuwsbrief overbodig: nieuws kan via de "lokale" secretariaten worden verspreid (in een eigen nieuwsbrief of via een ander geëigend kanaal).

(Het Steinmetzarchief is lokaal secretariaat voor Nederland; ondergetekende is action-group coordinator voor 'data-documentatie'.* Overigens werd op een algemene IASSIST-bijeenkomst in Edinburgh in augustus j.l. besloten dat er toch een kleine IASSIST-nieuwsbrief zal komen, te verzorgen door het Data and Program Library Service, University of Wisconsin.).

Agendapunt 5:

Besloten werd dat er voorlopig geen formele band zou bestaan tussen IASSIST-CESSDA-West Europa en het SCSSD van de ISSC (Dit werd in Edinburgh bevestigd).

*Een volledig overzicht van de action-groups in West-Europa is op aanvraag verkrijgbaar.